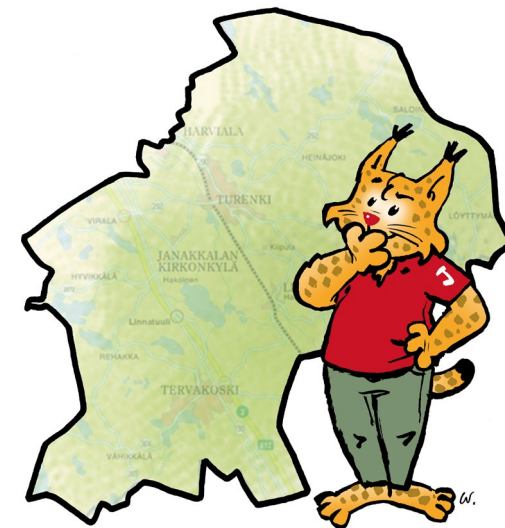

Janakkala

Palveluverkkosuunnitelma

Ohjausryhmän kokous 15.9.2025

TEHTÄVÄ JA TAVOITE

Palveluverkkosuunnitelma / KH 17032025

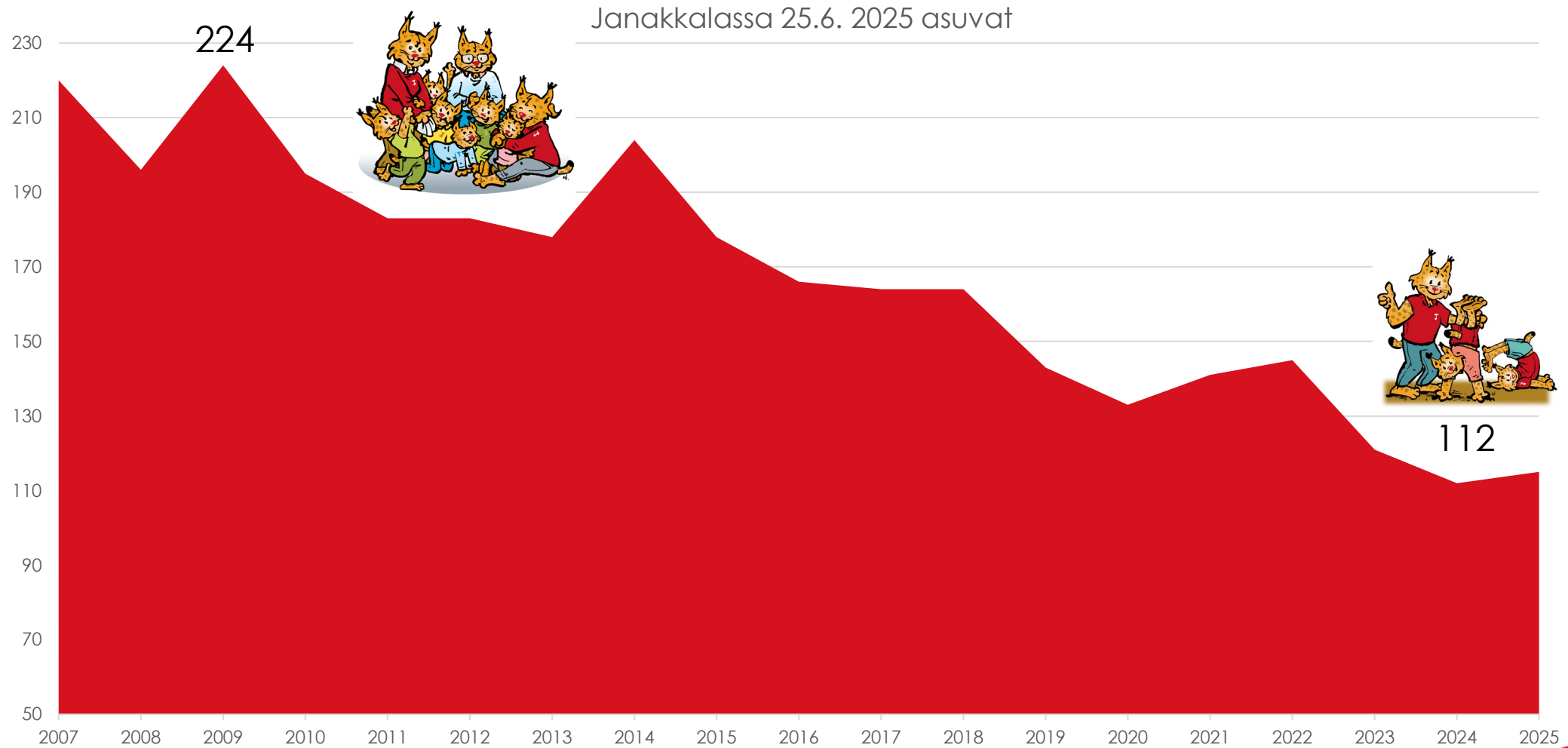

1. Palveluverkon arvioinnista laaditaan pitkän aikavälin palveluverkkosuunnitelma, joka toimii linjaavana asiakirjana yli vaalikausien. Tavoitteena on arvioida ja tunnistaa palveluiden tarpeiden ja tarjonnan muutokset aiempaa varhaisemmin ja reagoida niihin ennakoivasti.
2. Palveluverkon arvioinnissa on tarkasteltava toimintaympäristön muutokset ja tulevaisuuden näkymä (esim. väestömuutokset, työpaikka- ja työvoimatarjontaan liittyvä muutokset, lainsäädännölliset muutokset, palvelutarpeiden ja järjestämisen ennakointi, rahoitus- ja kustannusmuutokset sekä peruskorjaus- ja uudisrakennustarpeet).
3. Palveluverkon arvioinnissa hyödynnetään valmistelussa olevaa kiinteistöstrategiaa. Palveluverkkosuunnitelman tavoitteena on, että kiinteistöjen määrä vähenee ja monikäyttöisyys lisääntyy.
4. Palveluverkkosuunnitelmassa tuodaan päätöksentekoon vaihtoehtoisia malleja, jossa palveluverkko perustuu toimiviin ja taloudellisesti kestäviin alueisiin tai yksiköihin.
5. Palveluverkon arviointi ja siitä laadittava palveluverkkosuunnitelma perustuu tietoon.

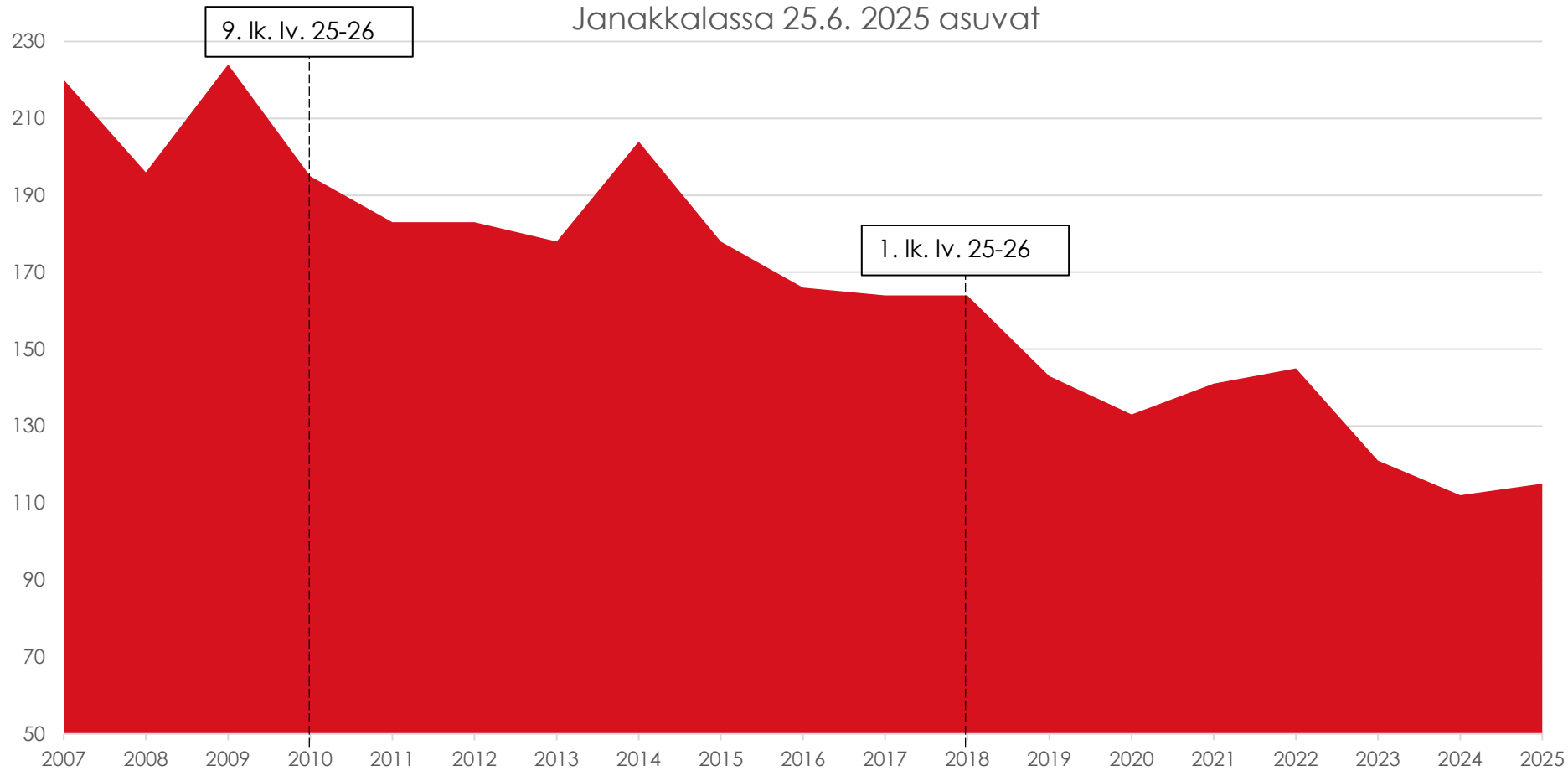
Miksi olemme tässä tilanteessa?

Lasten ja nuorten ikäluokan koko syntymävuosittain (2007-2025 syntyneet)

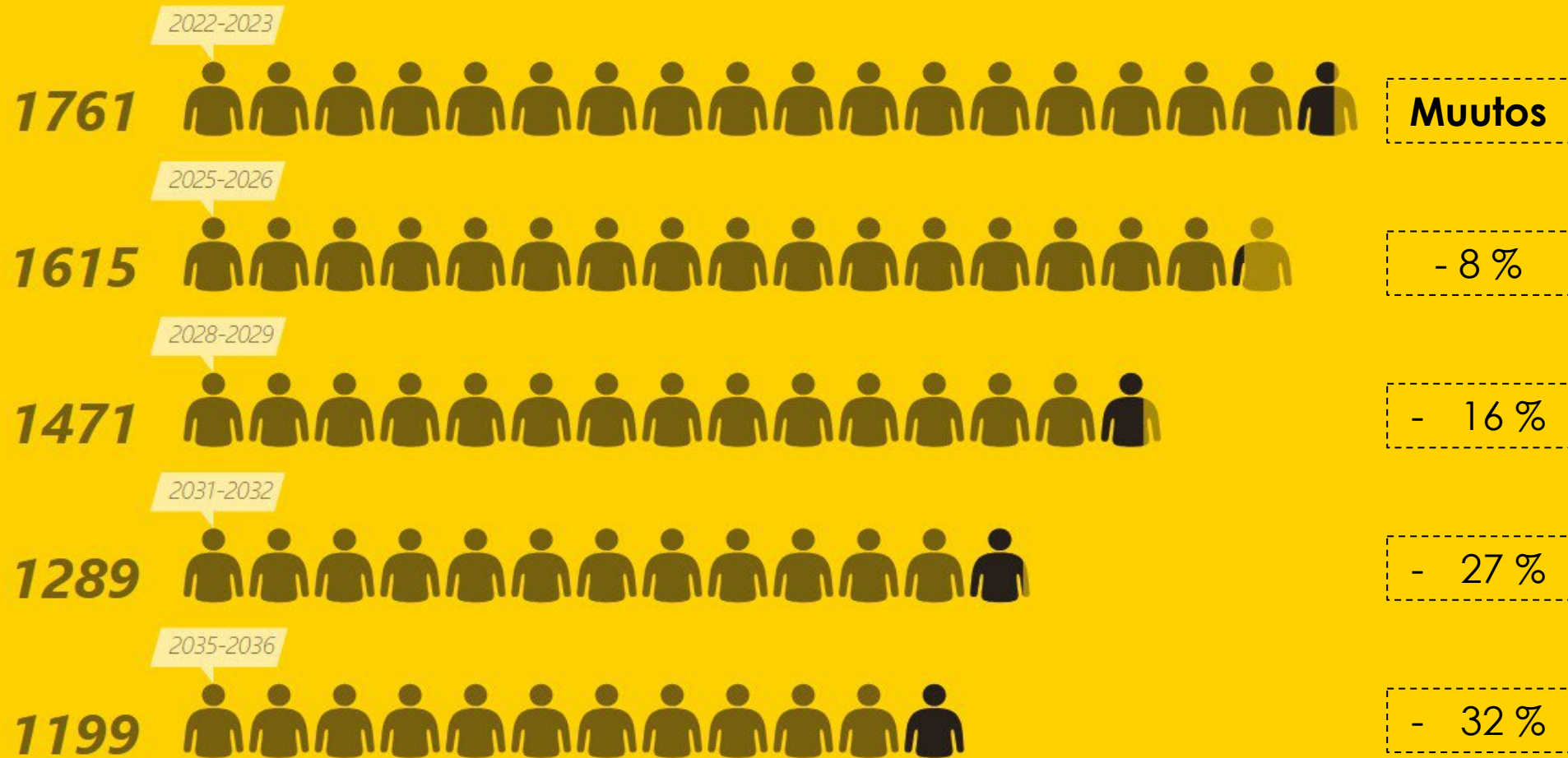

Lasten ja nuorten ikäluokan koko syntymävuosittain (2007-2025 syntyneet)

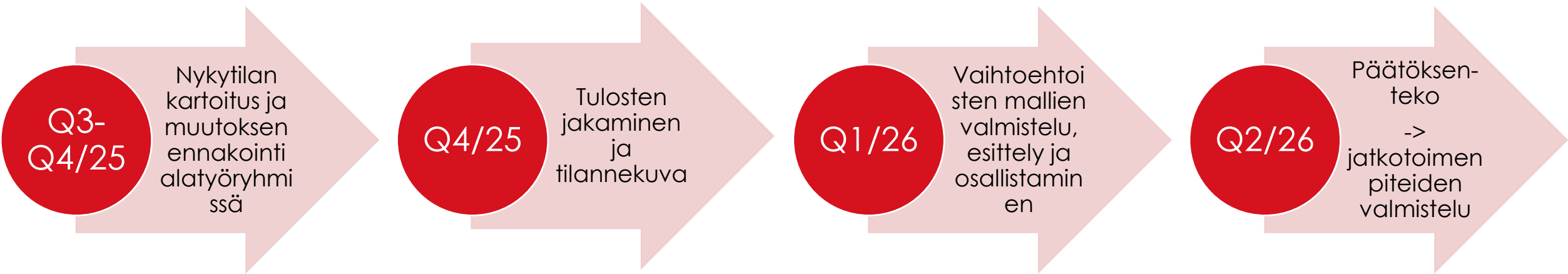

2007	220
2008	196
2009	224
2010	195
2011	183
2012	183
2013	178
2014	204
2015	178
2016	166
2017	164
2018	164
2019	143
2020	133
2021	141
2022	145
2023	121
2024	112
2025	115*

PERUSOPETUSIKÄISTEN MÄÄRÄN KEHITYS

VALMISTELUPROSESSIN ETENEMINEN

OHJAAVAT PERIAATTEET

Tarkastelun näkökulmat. Palveluverkkoa ohjaavat periaatteet tarkoitus laatia vastaavalla rakenteella.

OHJAAVAT PERIAATTEET

Esimerkki :

”Porvoon kaupunki on päättänyt määritellä kasvun ja oppimisen palveluiden palveluverkkosuunnittelua ohjaavat periaatteet ja linjaukset. Periaatteiden valmistelun tavoitteena on luoda linjaukset, joiden avulla myöhemmin laaditaan kasvun ja oppimisen palveluiden palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma. Periaatteet tulevat ohjaamaan selvityksen laadintaa ja tulevaisuuden palveluverkkosuunnitelmaa.

Ennalta määriteltyjä periaatteita hyödynnetään päätöksenteossa. Niiden avulla määritellään palvelujen tasoa, arvioidaan mihin on varaa ja miten laajasti palveluja on mahdollista toteuttaa. Nyt tehty työ tukee pedagogisesti laadukkaan ja taloudellisesti kannattavan palveluverkon toteuttamista. ”

Esimerkkejä ohjaavista periaatteista / Porvoo

Periaate 1. Kasvu ja oppiminen ovat toiminnan keskiössä.

- Toimivan palveluverkon periaatteena on, että lasten ja nuorten kasvu ja oppiminen ovat toiminnan keskiössä. Porvoossa lapset ja nuoret oppivat ja voivat hyvin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Varhaiskasvatus-, esiopetus ja perusopetuspalvelut turvataan kaikille lapsille.
- Palveluverkkosuunnitelma tukee henkilöstön saatavuutta.

Periaate 2. Palveluverkko tukee ehyen ja yhtenäisen kasvu- ja opinpolun muodostumista.

- Palveluverkko suunnitellaan siten, että sen avulla varmistetaan lapselle ehyt ja yhtenäinen opinpolku. Tavoitteena on vähentää Porvoon kaupungin palveluverkosta johtuvia lapsen opinpolun aikaisia siirtymiä. Esiopetuksen oppilaiden ryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon lapsen tuleva lähikoulu.

Periaate 3. Palveluverkko muodostuu toimivista ja taloudellisista yksiköistä.

- Palveluverkko muodostuu kohtuullisen kokoisista yksiköistä, joissa toiminta on mahdollista järjestää tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti. Uudisrakennusten ja perusparannushankkeiden yhteydessä kaupungin keskusta-alueilla toteutetaan lähtökohtaisesti suurempia yksiköjä kuin keskustan ulkopuolisilla alueilla.
- Väliaikaisista tiloista pyritään pääsemään palveluverkkosuunnittelun avulla pysyviin tila- ja sijaintiratkaisuihin. Luovutaan pienistä ja huonokuntoisista yksiköistä, joiden lapsi- ja/tai oppilasmäärät ovat pieniä ja ennusteet ovat laskevia. Peruskorjaus- ja uusinvestointikustannusten tarkastelu tehdään noin 7–10 vuodeksi eteenpäin. Tilat suunnitellaan muuntojoustaviksi.

Periaate 4. Palveluverkon suunnittelu perustuu tietoon

- Palveluverkon suunnittelun lähtökohtana ovat tulevat lapsi- ja esi- sekä perusopetuksen oppilasmäärät ja -ennusteet. Kasvun ja oppimisen toimiala tuottaa lapsi- ja oppilastoteutumien sekä väestöennusteiden pohjalta laskelmat palvelutarpeiden muutoksista. Samoin toimiala arvioi rakennusten riittävyttä ja soveltuvuutta käyttötarkoitukseensa. Toimitilapalvelut tuottavat rakennusten kunto- ja investointitiedot.

(<https://www.porvoo.fi/app/uploads/2024/10/Palveluverkkosuunnitelman-liitteet.pdf>)

Alakouluja koskevan palveluverkkoselvityksen periaatteet ja tavoitteet / HML (2022)

Hyvinvoivien ihmisten yhteisöllinen kaupunki

- Palveluverkon suunnittelussa huomioidaan lasten ja nuorten tuen tarpeet, tilat ja tarvittavat resurssit. Tavoitteena on varmistaa lasten oikeudet yhdenvertaiseen perusopetukseen sekä tukea lasten oppimista, tervettä kasvua, hyvinvointia, leikkiä ja vapaa-aikaa.
- Palveluverkossa huomioidaan lapsen ja nuoren polku esiopetuksen kautta perusopetuksen päättämiseen asti sekä siihen kuuluvat siirtymävaiheet.
- Koulujen tulisi olla saavutettavissa mahdollisimman monelle kävellen ja pyöräillen ja joukkoliikenne-yhteyksien tulisi olla toimivia.
- Palveluverkon suunnittelussa huomioidaan yhteisöllisyys ja koulujen monimuotoisuus. Kouluyhteisöt osallistetaan palveluverkkoselvityksen laatimiseen.

Elinvoimainen kasvun kaupunki

- Palveluverkolla tuetaan kaupungin elinvoiman edistämistä ja väestönkasvua.
- Palveluverkon suunnittelua tehdään yhteistyössä kaavoituksen kanssa ja suunnittelussa huomioidaan kaupungin kasvusuunnat.

Taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kaupunki

- Palveluverkon suunnittelu perustuu ajantasaiseen tietoon ikäluokkien alueellisesta kehityksestä.
- Palveluverkko suunnitellaan ennakoidun oppilasmäärän mukaan alueittain huomioiden usean vuosiluokan aikajänne.
- Oppilasmäärän laskiessa ollaan valmiita yhdistämään palveluja samoihin kiinteistöihin ja luopumaan kiinteistöistä, tavoitteena tehokas tilojen käyttö.
- Suunnittelussa kiinnitetään huomiota tilojen energiataloudellisuuteen, rakentamis-, peruskorjaus-, purku- ja käyttökustannuksiin sekä huomioidaan tonttien jatkojalostamismahdollisuudet.
- Palveluverkon suunnittelussa huomioidaan olemassa olevien tilojen sijainti ja kunto eri alueilla.

Esimerkkejä ohjaavista periaatteista / Lempäälä

- Uudet päiväkodit rakennetaan vähintään satapaikkaisina ja sijoitetaan nauhataajamaan, mahdollisuuksien mukaan koulujen läheisyyteen
- Kyläkouluja ei lakkauteta, mutta niiden peruskorjauksiin ei investoida eikä kouluja laajenneta. Lähtökohtana pidetään minimissään 45-50 oppilaan ja kolmen opettajan kouluja.
- Palveluverkko huomioidaan myös rakentamisen poikkeamislupia käsiteltäessä. Poikkeamislupiin täytyy nykyään pyytää koulutoimen lausunto ennen käsittelyä. Tarkoituksena on huomioida rakentamisessa olemassa olevat palvelut sekä niiden saatavuus ja saavutettavuus.
- Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja muiden sivistyspalveluiden nykyisiä toimipisteitä pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään aiempaa tehokkaammin ja ilman laajennuksia ns. monipalvelukeskuksina.

https://tampereenseutu.fi/wp-content/uploads/2020/10/palveluverkon_suunnittelu_loppuraportti.pdf

Esimerkkejä ohjaavista periaatteista / Orimattila

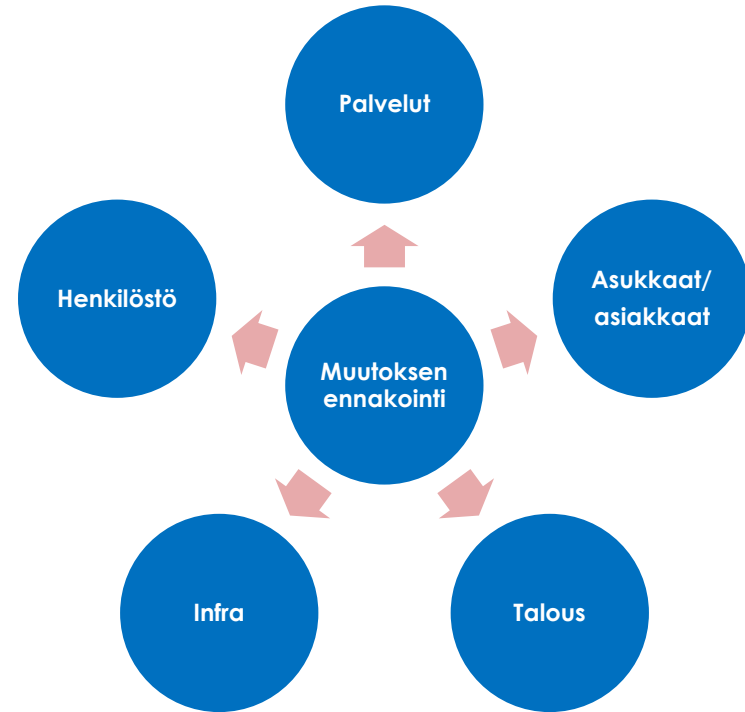

ALATYÖRYHMIEN TEHTÄVÄT

Alatyöryhmien työskentely

26.9. 2025

30.10. 2025

NYKYTILAN KARTOITUS JA MUUTOKSEN ENNAKOINTI -alatyöryhmien tehtävät

Palvelut:

Kuvatkaa yleisellä tasolla millaisia palveluita toimialanne/tulosalueenne tuottavat?

Mitkä kaikki näistä on ns. lakisääteisiä palveluita, joita kunnan on pakko tuottaa?

Aasukkaat/asiakkaat:

Asiakas-/tuotantomäärät tällä hetkellä toimipisteittäin?

Esim. oppilasmäärä, lainausmäärä, osallistujamäärä, suoritemäärä jne.

Missä palvelua käyttävät asiakkaat asuvat? Mielellään myös karttapohjainen kuvaus.

Talous:

Mikä on kyseisen palvelun tuottamisen kustannus ko. toimipisteessä?
Määrittäkää itse olennaiset , mahdollisimman kuvaavat "mittarit", jotka mahdollistavat toimipisteiden välisen vertailun:
Esim. kustannus/asiakas /vuosi TAI kustannus/kuntalainen/vuosi

Tilavuokrat yms. muut palvelun tuottamiseen liittyvät kustannukset
Ruokapalvelut, siivouspalvelut, kuljetuspalvelut, muut mahd. merkittävät kustannuserät

Infra:

Missä fyysisissä toimipisteissä palvelua tuotetaan tällä hetkellä?

Käyttämienne tilojen analyysi toimipisteittäin:

Kuntoarvio

Käytössä olevat hyötyneliöt. Jos mahdollista/järkevää ilmoittaa myös esim. hyötyneliöt/oppilas.

Sopivuus nykyiseen toimintaan/tarpeisiin

Käyttöaste (vähintään lyhyt sanallinen arvio)

Monikäyttöisyys

Millaiset ovat toimipisteen:

Liikenneyhteydet (sijainti, etäisyydet, tiestön kunto, kevyenliikenteenväylät)

Saavutettavuus joukkoliikenteellä

Tietoliikenneyhteydet ja sisäverkko

Henkilöstö:

Henkilöstömäärät ammattiryhmittäin eri toimipisteissä

Henkilöstön pysyvyys / saatavuus eri toimipisteissä

Kysymykset toimialoille/alatyöryhmille

MUUTOS

**Tarkastelunäkökulmat: asukkaat/asiakkaat,
palvelut, talous, infra ja henkilöstö**

Mitä muutoksia edellä mainittuihin tekijöihin, toimintaympäristöön tms. on todennäköisesti odotettavissa vuosittain seuraavan 5 vuoden aikana? Miksi?

Antaisiko palveluverkossa tapahtuvat muutokset mahdollisuuksia merkittäviin taloudellisiin säästöihin ? Mitä muita taloudellisia vaikutuksia (esim. tuotot) näillä muutoksilla voi olla?

Mitä vaikutuksia mahdollisilla palveluverkkomuutoksilla olisi asiakkaiden ja palveluiden saavutettavuuden ja laadun näkökulmasta?

Vaikutukset henkilöstön ja henkilöstösuunnittelun näkökulmasta?

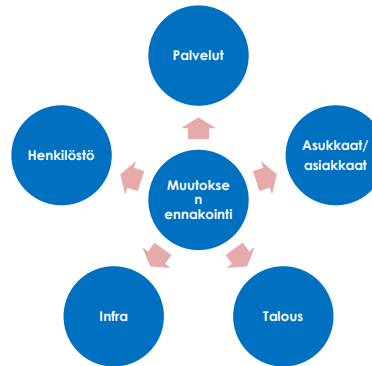
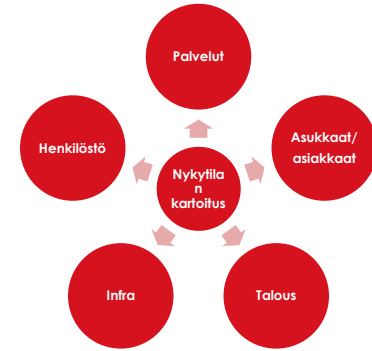
**Käyttämienne tilojen:
investointitarpeet seuraavan 2-5-7 vuoden aikana
Sopivuus tulevaan toimintaan/tarpeisiin**

VALMISTELUN JATKO JA PÄÄTÖKSENTEKO

Tiedontuotanto ja tilannekuva vuoden loppuun mennessä

- Nykytilakartoituksen ja muutoksen ennakointiin liittyvän tiedon käsittely ohjausryhmässä ja tarvittavissa päätöksentekokoelimityksissä
- Tilannekuvan luominen
- **KUNTASTRATEGIA**

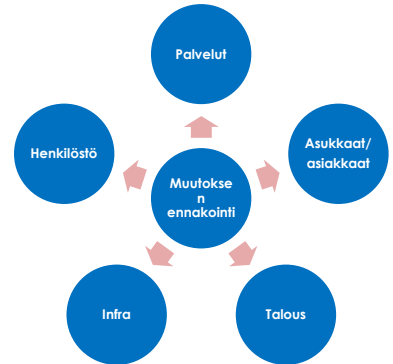
19.12. 2025

Uuteen strategiaan ja tilannekuvaan perustuva jatkotyöskentely

- Vaihtoehtoisten palveluverkkomallien ja niiden perusteena olevien yksityiskohtaisempien palveluverkkoa ohjaavien periaatteiden valmistelu
- Esittely ja osallistaminen
- Vaikutusten arviointi

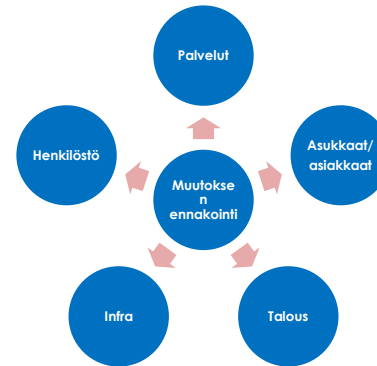
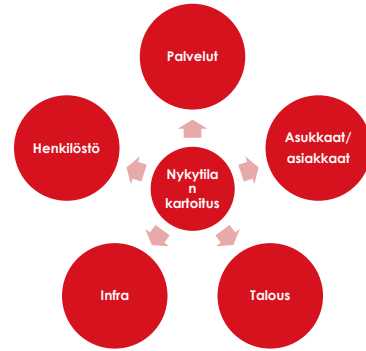
31.3. 2026

Päätöksenteko

- Palveluverkkosuunnitelmasta ja sen perusteena olevista palveluverkkoa ohjaavista periaatteista päättäminen
 - Lautakunnat
 - Kunnanhallitus
 - Valtuusto
- Toimeenpano TA27 valmistelusta alkaen

15.6. 2026

OHJAUSRYHMÄN LINJAUS:

- hyväksyy valmistelun alustavan aikataulun
- hyväksyy valmistelun ja päätöksenteon periaatteet valmistelun pohjaksi
- ohjeistaa valmistelua ohjaavien periaatteiden valmistelua